

VERKSAMHETSPLAN 2017

VISION

STR-T är ett riksförbund för de som känner samhörighet med meänkieli och det ursprungliga språkområdets kultur och historia.

VÄRDEGRUND

STR-T hävdar alla människors lika värde och rättigheter. Vi är öppna för utveckling av meänkieli, vår kultur samt samhällsfrågor.

STR-TS MÅLSÄTTNING ENLIGT STADGAR

Svenska Tornedalingars Riksförbund, Tornionlaaksolaiset är en intresseorganisation i språkliga, kulturella och samhälleliga frågor. Förbundet är en intresseorganisation för medlemmar som känner samhörighet med meänkieli och det ursprungliga språkområdets kultur och historia. Förbundet som grundades 1981 är obundet både religiöst och partipolitiskt. Förbundet är ett språkrör för en ursprunglig inhemsk, språklig och kulturell minoritet som sedan år 2000 har en nationell minoritetsstatus. Förbundet utgör även regeringens remissinstans i frågor som rör minoriteten. Målsättningen är att främja och stärka minoritetens identitet samt språkliga och kulturella utveckling och förankring.

STR-TS MÅLSÄTTNING 2017 FÖRBUNDSVERKSAMHET

1. FÖRBÄTTRAD EGEN FINANSIERING OCH PRIORITERADE FRÅGOR 2017

Att fortsättningsvis arbeta med inflytande ser STR-T som särdeles prioriterat med hänvisning till LoNM (Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk; SFS 2009:724), där regeringen för närvarande genomför en lagöversyn som ska redovisas 15 juni 2017. STR-T är regeringens remissinstans i minoritetsfrågor, vilket kräver en insatt och välfungerande kansliorganisation med fler anställda. Detta är en förutsättning för att man på ett stadigvarande och seriöst sätt skall kunna stötta lokalavdelningar samt informera, bevaka och stötta kommuner och myndigheter ifråga om behov särskilt i förvaltningsområdena men också nationellt då grundskyddet §3-§5 i LoNM gäller i hela landet. STR-T konstaterar att myndigheter och samhället är okunniga om tornedalingar och meänkieli, vilket kräver extern kommunikation. Nedan har också förbundet lyft fram de frågor som prioriteras på nationell nivå.

Målsättning 2017

- Förbundsstyrelsen ska verka för att få till stånd ett ökat anslag till STR-Ts kansli verksamhet för att därigenom kunna uppfylla organisationens målsättning, utveckla den lokala verksamheten och informera majoritetssamhället. Att statsbidraget till STR-T ökas med en miljon kronor under 2017. 2018 ska statsstödet till STR-T vara fem miljoner kronor.
- Att förstudien rörande statens övergrepp på tornedalingar och meänkielitalande genomförs under 2017
- Att det skapas ett språkrevitaliseringscenter för meänkieli enligt samisk modell
- Att det förbereds en översyn och utredning för att i samråd med tornedalska organisationer och meänkielitalande förbereda uppbyggnaden av en institutionell hemvist för den tornedalska kulturen.

---

2. STÄRKA RELATIONEN MED BEFINTLIGA LOKALAVDELNINGAR OCH SKAPA NYA AVDELNINGAR

För att stärka tornedalingars inflytande i samhällliga frågor är det av vikt att känna till lagen och hur den tillämpas. Att fortsättningsvis arbeta för att bilda lokalavdelningar är av vikt. Syftet med lokalavdelningar är att påverka i frågor som rör samhällsutveckling och minoritetsfrågor på lokal nivå. Detta skapar möjlighet för förbundet att effektivare verka på den nationella arenan. Förbundsstyrelsen har också noterat att många lokalavdelningar önskar mer kontakt med förbundsstyrelsen och kansliet.

Målsättning 2017

- Stärka kontakten med lokalavdelningar på både strategisk och operativ nivå
- Stärka STR-Ts roll i samhället kräver intern kommunikation; våra medlemmar behöver få kunskap och utbildning.
- Initiera utbildning i lagen om nationella minoriteter för lokalavdelningar i samarbete med andra partners
- Genomföra en ordförandekonferens
- Bilda en ny lokalavdelning
- Verka för att öka ungas inflytande och medverka vid de lokala samråden

---

3. ATTRAHERA FLER MEDLEMMAR

Tendensen i samhället är att färre och färre människor engagerar sig ideellt i det civila samhällets organisationer. De flesta organisationer brottas även med en åldrande medlemsstruktur där utmaningen är att få unga att engagera sig. Denna utmaning har även STR-T. Att genomföra en generationsväxling och att kommunicera riksförbundets verksamhet är av vikt för att attrahera fler att bli medlem. Lokalavdelningarna har också ett ansvar att ägna sig åt medlemsvård.

Målsättning 2017

- Arbetet med att ladda varumärket tornedaling och meänkieli ska prioriteras.

- Genomföra informationsträffar med lokalavdelningar

- Öka medlemsantalet med 10%

Delar av STR-Ts styrelse och Tornedalingar i Stockholm. Foto: Maja Mella

---

4. ARBETA MED INFLYTANDE (SAMHÄLLELIGA FRÅGOR)

Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (Ku 2016:02) redovisas i juni 2017.

STR-T kan efter sex års erfarenhet av lagen konstatera att reellt inflytande saknas vad gäller frågor som berör oss.

Målsättning 2017:

- Att bearbeta Utbildningsdepartementet för att få till stånd förändring inom utbildningsfrågor för att höja meänkielis status

- Att aktivt bearbeta myndigheter med särskilt ansvar för utbildningsfrågor såsom Skolverket, Skolinspektionen m.fl.

DE FRÅGOR SOM DRIVS VIA STR-T PÅ NATIONELL NIVÅ ÄR:

Utbildning

Att Skolverket får ett långsiktigt övergripande ansvar för produktion av läromedel för minoritetsspråket meänkieli och läromedel om tornedalingar, lantalaiset och kväner. Produktion av läromedel behöver komma igång omgående och säkerställas på lång sikt i dialog med företrädare.

Att en stark och tydlig lärarutbildning samt lärarfortbildning skapas vid Umeå universitet. Att ett universitet har ansvar både för en stark grundutbildning, en bra lärarutbildning och en kontinuerlig lärarfortbildning är tillsammans med produktion av läromedel och språkvård nyckeln till att meänkieli även i framtiden kan vara ett levande språk i Sverige.

Att man i Sverige gör en kartläggning av kunskapen hos både grundskoleelever och gymnasieelever då det gäller de nationella minoriteterna, enligt de krav som finns i både läroplaner och kursplaner. STR-T påpekar också vikten av att en kontinuerlig uppföljningsmekanism finns, för att säkerställa kunskapen hos barn och unga om de nationella minoriteterna i Sverige.

Att en kartläggning av kunskapsnivån hos lärarstuderande utreds i hela Sverige och visar det sig, vilket STR-T misstänker, att kunskapen om t.ex. minoriteten meänkielitalande är låg, behöver lärosätena tvingas till att införa obligatorisk information om de nationella minoriteterna, oavsett nivå och inriktning och oavsett var i landet man går en utbildning.

Att ändra lagstiftningens utformning då det gäller utbildning i förvaltningsområdet så att även grundskolan inkluderas på samma sätt som barnomsorgen idag.

Att tolk- och översättarutbildning skräddarsys för att passa meänkieli och att den utbildningen genomförs på det universitet som har både grund- och lärarutbildningsansvar.

Att resurser tillsätts så att Tornedalens Folkhögskola kan påbörja etableringen av ett nationellt center för grundläggande utbildning i meänkieli för vuxna

Media

Att säkerställa en långsiktig utökning av programproduktion inom SVT, SR och UR.

Att utreda och genomföra en förändring av Sveriges Radios organisation, så att meänkieli kan få en egen ställning i SR och inte underställd Sisuradio.

Riksdagens konstitutionsutskott var våra gäster i oktober 2016. Foto: Maja Mella

Kultur

Kulturen är allt som oftast inkörsport till meänkieli. Det är av vikt att det finns kulturutövare som sprider kunskap och som utmanar strukturer. STR-Ts roll är att verka som möjliggörare för att stärka identitet och självkänsla.

Att tillföra Kulturrådet betydligt mer resurser så att goda minoritetsfrämjande projekt inte får avslag i lika stor utbredning som idag pga. att de medel som Kulturrådet har att fördela inte räcker till idag.

Att Tornedalsteatern tillförs resurser, så att teatern kan verka på en nationell arena och möta ny publik.

Språkvård och samhällsliga frågor

Att Institutet för Språk och folkminnen tilldelas resurser till både ytterligare två tjänster och samtidigt en betydande ökning av språkvårdande medel för att professionellt kunna ägna sig åt utåtriktad verksamhet såsom inspelningar och dokumentation främst i förvaltningsområdet.

Att även sjukvården inbegrips i den nationella minoritetslagstiftningen på sikt.

---

5. STRATEGISKA SAMVERKANSPARTNERS

STR-T ska även fortsättningsvis samverka med organisationer i projekt och aktiviteter såsom identitet, jämställdhet, generationsväxling, språkrevitalisering och inflytande .

Målsättning 2017

Svenska Tornedalingars Riksförbund
Tornionlaaksolaiset

-Prioritera arbete med att kartlägga hur samverkan kan ske med samverkanspartners såsom Tornedalsteatern, Meän Akateemi, Tornedalsgillet; Norske Kveners Forbund-Ruijan Kveeniliitto, Meänmaa, Kvenlandsförbundet, Tornedalsrådet m.fl. organisationer och kulturyrtingar.

-Prioritera gemensamma aktiviteter med övriga nationella minoriteter och andra organ inom utbildningsområdet

STR-TS MÅLSÄTTNING 2017 METAVISI

Första tidningen. Foto: Maja Mella

2015 fattade förbundsstyrelsen beslut om att övergå till en elektronisk utgivning av METaviisi, detta för att skapa en effektivare produktion, utgivning och tillgänglighet. En elektronisk utgivning är också positiv i varumärkes-byggnads syfte. Inför 2017 har METaviisis stöd minskat från Statens Kulturråd.

Målsättning 2017

-Att ytterligare stärka och kvalitetsutveckla innehållet i METaviisi, samverka med lokalavdelningar och Met Nuoret om innehåll

-Att utreda och säkerställa en fortsatt digital utgivning

STR-TS MÅLSÄTTNING 2017 PROJEKT

Sedan 2009 har STR-T drivit utvecklingsprojekt med andra samverkanspartners inom området jämställdhet och språkrevitalisering. STR-T ska även fortsättningsvis samverka med organisationer, kommuner och myndigheter i projekt och aktiviteter såsom jämställdhet, generationsväxling, språkrevitalisering och samhällsfrågor. Projekt och uppdrag ska ses som utveckling och marknadsföring

av organisationens verksamhet samt harmoniera med förbundets målsättning

Målsättning 2017

-Undersöka möjligheten av en utveckling av mentorskapsprogrammet Laakso Chikks för målgruppen småbarnsföräldrar och killar

STR-TS MÅLSÄTTNING 2017 KAAMOS NORDKALOTTFÖRLAG

Kaamos Nordkalottförlag, ett förlag som grundades av författaren Bengt Pohjanen övergick i förbundets regi 1990. Idag har förlaget till viss del utvecklats till ett skyltfönster för litteratur och musik med rötter i meänkieli. Under 2016 fattade styrelsen beslut om att förlaget ska vara vilande, detta innebär att inga nya utgivningar planeras efter utgivningen av jubileumsskriften.

Målsättning 2017

-Utförsäljning av lager

-Att utge en jubileumsskrift för förbundets 35-åriga verksamhet

AKTIVITETSPLAN 2017

VERKS.OMRÅDE/TID	AKTIVITET	ANSVARIG
FÖRBUNDSVERKSAMHET		
Jan-Dec	Ökat anslag till STR-T och prioriterade frågor 2017	Styrelsen
Jan-Dec	Strategisk och operativ kontakt med lokalavd. Infoträffar	Styrelse och personal
Jan-Dec	Intern kommunikation	Styrelse och personal
Nov	Utbildning LoNM	Verksamhetsledare
Jan-Dec	Öka ungas inflytande	Verksamhetsledare
Nov	Ordförandekonferens	Styrelsen
Jan-Dec	Bilda ny lokalavdelning	Styrelse och personal
Jan-Dec	Ladda varumärket tornedaling och meänkieli	Styrelse och personal
Jan-Dec	Medlemsvärvning	Alla
Jan-Dec	Nationella, regionala och lokala samråd	Styrelse och verksamhetsledare
Jan-Dec	Påverka i utbildningsfrågor	Styrelse och verksamhetsledare
Jan-Dec	Kartlägga samverkan med aktörer	Styrelse och verksamhetsledare
Jan-Dec	Aktiviteter med nationella minoriteter inom utbildningsområdet	Styrelse och verksamhetsledare
April	Årskongress	Styrelsen
Juli	Tornedalingarnas dag 15 juli	Alla
METAVIISI		
Jan-Dec	Stärka och kvalitetsutveckla METaviisi	Verksamhetsledare och styrelse
Jan-Dec	Utreda och säkerställa en fortsatt digital utgivning	Verksamhetsledare och styrelse
PROJEKT		
Jan-Dec	Utveckling mentorskapsprogram	Verksamhetsledare
KAAMOS		
Jan-Dec	Utförsäljning av lager	Verksamhetsledare
Okt-Dec	Utgivning av jubileumsskrift	Styrelse och verksamhetsledare

